

VEDAMASIS

Nukreipimas nuo bausmių prie pagalbos: apie Sietlo miesto (JAV) patirtį pasakoja Koalicijos „Galiu gyventi“ advokacijos vadovas Girvydas Duoblys

– Birželį kartu su Estijos ir Lietuvos specialistais vykai pažintinio vizito į Sietlą, JAV. Kodėl būtent į Sietlą ir koks buvo vizito tikslas?

Tikslas buvo susipažinti su Sietlo miesto narkotikų politikos patirtimi ir jų įgyvendinama programa, kurios tikslas - nukreipti narkotines medžiagas vartojantį asmenį į sveikatos ir socialinės pagalbos sistemą.

– Kokie faktoriai lėmė, kad Sietlas pradėjo taikyti nukreipimų sistemą?

Sietle ir visoje Vašingtono valstijoje daug metų buvo vykdomas griežtas karas su narkotikais, o jo pasekmė – ir „karas“ su narkotikus vartojančiais žmonėmis. Kalėjimai buvo perpildyti nuteistųjų už narkotikų vartojimą ir turėjimą savo reikmėms. Bausmės buvo itin griežtos – nuo vienerių metų laisvės atėmimo. Už trečią sulaikymą asmenys būdavo baudžiami net aštuoneriais metais laisvės atėmimo.

20 proc. visų įkalinimų sudarė asmenys, bausti už narkotinių medžiagų vartojimą ar turėjimą savo reikmėms be tikslo platinti. Galiausiai, 21-jo amžiaus pradžioje kilo poreikis statyti naują kalėjimą. To niekas nenorėjo ir įvairaus lygmens valdžios atstovai pradėjo ieškoti sprendimo, kaip sumažinti būsimų įkalinimų skaičių. Valdžia apie tai

pradėjo kalbėtis su nevyriausybinėmis organizacijomis, konkrečiau – su LEAD National Support. Nevyriausybiniškai pasiūlė žmonių už narkotikų vartojimą nebausti laisvės atėmimo bausmėmis, o perduoti juos LEAD National Support socialinių ir sveikatos specialistų priežiūrai. Policija pradėjo taikyti tokius darbo principus – iširti veiką, asmenį perduoti apygardos prokurorui, kuris savo ruožtu, atsižvelgdamas į sulaikymo aplinkybes, jį perduotų minėtai organizacijai tolesniam specialistų stebėjimui ir darbiui su asmeniu. Toks bandomasis dvejų metų projektas prasidėjo apie 2011 m., jį finansavo miesto administracija ir su privatūs fondai.

– Papasakok plačiau apie Sietle vykdomą nukreipimų sistemą.

Įsivaizduokime, kad policija sulaiko Džoną su narkotinėmis medžiagomis, kurios skirtos tik asmeniniam vartojimui. Policija, prokuratūra ir teismai vykdo tyrimą Džono atžvilgiu. Jei asmuo yra tik vartotojas (ne platintojas) ir neturi didelės kriminalinės patirties – po tyrimo jis yra paleidžiamas ir perduodamas LEAD National Support. Pagrindinis pradžioje iškilęs klausimas buvo, ar LEAD National Support turės tiek pajėgų rūpintis visais paleistaisiais. Policija jiems iškėlė reikalavimą – socialiniai darbuotojai, kaip ir policija, privalo dirbti su žmonėmis gatvėje, neužsidaryti kabinetuose, būti atviri ir dirbti itin profesionaliai. Sistema veikia taip: kai policija perduoda bylą su informacija apie asmenį LEAD National Support, socialiniai darbuotojai greitai jį suranda ir užmezga kontaktą. Tuomet atliekama asmens gyvenimo kokybės analizė. Vertinamas jo recidyvizmas, kriminalinė praeitis, gyvenamojo būsto, sveikatos, nedarbo problemos ir nustatoma, kokių paslaugų reikia konkrečiam asmeniui. Vyksta periodiniai policijos ir socialinių darbuotojų susitikimai, kurių metu aptariama programos dalyvių padėtis. Policija ir socialiniai darbuotojai keičiasi informacija, ypač akcentuodami probleminius atvejus ir ieškodami sprendimų, ką daryti, jeigu programos dalyvis susiduria su įvairiais iššūkiais. Susitikimai yra labai informatyvūs ir naudingi abiem pusėms. Policininkų teigimu, jie netikėjo šios programos veiksmingumu, bet per gan trumpą laiką pamatė didžiulį teigiamą programos dalyvių elgesio pokytį.

– Kokie sunkumai iškilo diegiant naują nukreipimų sistemą?

Jautėsi politikų bei visuomenės pasipriešinimas. Buvo ir policininkų nepasitikėjimas siūloma alternatyvai. Jie nenorėjo pripažinti ir suprasti, kad karas su narkotikais, sulaikant ir įkalinant vartojančius asmenis, yra ne tik neperspektyvus, bet ir neefektyvus ir reikia ieškoti kitų metodų, kaip spręsti narkotikų vartojimo problemą.

– Kokie yra nukreipimų sistemos taikymo privalumai asmeniui ir valstybei?

Per dvejus metus 58 proc. programos dalyvių nebebuvo areštuojami antrą kartą už narkotinių medžiagų vartojimą. Taip pat pastebėtas žymus nusikalstamumo sumažėjimas Sietlo mieste. Vieni iš labiausiai besidžiaugiančių – Sietlo verslininkai, nes, jų teigimu, „sunkiuosius“ narkotikus vartojančių žmonių akivaizdžiai sumažėjo gatvėse ir kitose viešose miesto vietose. Programos vykdytojai pamatė, kad net 75 proc. vartojančių žmonių neturi nieko bendro su kriminaliniu elgesiu. Dauguma programos dalyvių socializavosi – buvo ištraukti iš gatvės.

– Ar šią nukreipimų sistemą galime vadinti narkotikus vartojančių asmenų dekriminalizavimu?

Manau, kad taip. Jei ne teisiškai, tai praktiškai - tikrai. Jeigu anksčiau asmenį sulaikydavo – uždarydavo į kalėjimą ir asmuo patekdavo į uždara ydingą ratą – kalėjimas-laisvė-kalėjimas. Vien dėl to, kad kalėjime vartojantis asmuo negaudavo paslaugų, reikalingų su vartojimu susijusioms problemoms spręsti. O prasidėjus programai vartotojas gauna spektrą sveikatos ir socialinių paslaugų ir jam atsiranda perspektyva nebepatekti į kalėjimą. Esmė – negilinti kriminalizavimo ir visų su tuo susijusių neigiamų pasekmių.

– Ar Lietuvoje kas nors panašaus galėtų būti? Jei ne, ko mums trūksta?

Yra įrankių ir organizacijų, kurios su savo dabartiniais gebėjimais, socialiniais atvejo vadybininkais galėtų vykdyti panašią programą, tačiau trūksta politinės valios ir finansavimo. Taip pat reikalingi teisinės sistemos pokyčiai.

– Ar keičiasi mūsų valstybės požiūris į narkotikų vartotoją ir problemas, su kuriomis jis susiduria?

Taip, keičiasi. Į blogąją pusę. Nuo šių metų sausio 1 d. už bet kokio kiekio narkotinių medžiagų turėjimą taikoma baudžiamoji atsakomybė, net jei tai akivaizdžiai nėra platinimas, kitaip tariant – „už kaseką baudžiakas į cyveką“. Tai, kas tariamai turėtų atgrasyti nuo vartojimo, pradeda veikti priešingai –

asmenys, norintys nustoti vartoti bijo kreiptis dėl priklausomybių gydymo, dėl žalos mažinimo, nes bijo kad jų duomenys pateks teisėsaugai, kurie savo ruožtu bus įpareigoti atlikti teisinius veiksmus

– Įsivaizduok, kad esi valstybės pareigūnas, turintis įgaliojimus daryti pertvarkas narkotikų politikoje. Kokie būtų pirmi žingsniai?

Pirmas – suburti rimtą ekspertų komandą, kuri išanalizuotų padėtį ir aiškiai įvardintų, kas veikia narkotikų politikoje ir kas neveikia. Kas sprendžia dėl vartojimo žmogui kylančias problemas, o kas gilina problemą ir verčia žmones slėptis, emigruoti ar mirti nuo perdozavimo. Nes dabartinės politikos rezultatas - katastrofinis ŽIV plitimas, hepatitų plitimas, kriminalinio pasaulio ir narkomafijos stiprinimas ir žmonių mirtys, kurių įmanoma išvengti

Antras – pakeisti teisinę bazę. Už narkotinių medžiagų radimą kraujyje nebausti, o už turėjimą be tikslo platinti – nesodinti į kalėjimą. O vietoj to – sudaryti galimybes asmeniui gauti prieinamą psichosocialinę ir sveikatos pagalbą. Nauja sistema turi proaktyviai ieškoti, kam tokios pagalbos reikia, o pagrindiniu sąjungininku gali būti saugoti ir padėti gebanti policija. Bendradarbiavimas tarp socialinės bei sveikatos sistemos ir policijos mūsų visuomenę gali padaryti sveikesne ir saugesne.

Kalbėjosi Laura Bliujienė

KOALICIJOS „GALIŲ GYVENTI“ VYKDOMI PROJEKTAI

Įvyko pirmasis aukšto lygio susitikimas „Narkotikų politika: sveikatos dimensija Lietuvoje ir ES“

Gegužės 11 d. Vilniuje įvyko pirmasis aukšto lygio susitikimas „Narkotikų politika: sveikatos dimensija Lietuvoje ir ES“, kuriame dalyvavo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Lietuvos Respublikos Seimo nariai, sveikatos apsaugos ministras, įvairių ministerijų viceministrai ir atstovai, Vyriausybės, kitų valstybinių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų vadovai bei atstovai. Įžvalgomis dalijosi sveikatos apsaugos ministras Dr. Aurelijus Veryga, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento direktorė Inga Juozapavičienė bei Lietuvos Teisės instituto direktoriaus pavaduotojas Dr. Rokas Uscila. Departamento kvietimu į susitikimą taip pat atvyko Europos mokslinių tyrimų organizacijos RAND analitikė Europoje Kristy Kruihof.

[Daugiau...](#)

diskusija su Dainiumi Pūru

Visuotinis metinis KGG narių susirinkimas ir

Gegužės 13-14 dienomis Koalicijos „Galiu gyventi“ nariai rinkosi į kasmetinį narių susirinkimą, kurio metu buvo įvertintos praėjusių metų veiklos ir aptarti būsimi veiksmai. siekiant sustiprinti kompetencijas įvairiais priklausomybių klausimais, pasikvietėme psichiatrą Dainių Pūrą, kurio dėka turėjome turiningą diskusiją. „Psichikos sveikatos istorija yra bausių nusikaltimų istorija, kurios klaidas mes vis kartojam ir kartojam“, teigia Dainius Pūras... [Daugiau...](#)

Naujas KGG vykdomas projektas – „ŽIV iššūkis: atotrūkio įveikimas Lietuvoje“

Nuo 2017 m. rugsėjo mėn. Koalicija "Galiu gyventi" imasi naujo avokacijos projekto, kurio pagrindinis tikslas – siekti tvaraus finansavimo ŽIV ištyrimui ir integravimui į gydymą Lietuvoje bei mažinti ŽIV stigmą pažeidžiamų grupių, ekspertų ir visuomenės aplinkoje. Projekto eigoje bus glaudžiai dirbama su pažeidžiamomis grupėmis (LGBT, narkotikus vartojantys asmenys ir kt.), įtraukiant juos į projekto veiklas. Vienas pagrindinių projekto akcentų ŽIV stigmos indekso tyrimas, kuris bus atliekamas pagal tarptautinės ŽIV paveiktų žmonių organizacijos „GNP+“ parengtą metodologiją. Tokį patį tyrimą atliks ir NVO Latvijoje bei Estijoje. [Daugiau...](#)

Žalos mažinimo ir saugios erdvės palapinės „Be Safe Lab“ – net trijuose festivaliuose

Šiais metais net trys festivaliai turėjo saugias žalos mažinimo erdves „Be Safe Lab“, kurių pagalba festivalių dalyviai buvo informuojami apie psichoaktyvių medžiagų poveikį ir riziką bei lytiškai plintančių ligų prevenciją. Kartu su dar septyniomis („Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu“, Asociacija „Demetra“, „Vilniaus priklausomybės ligų centru“, UAB „Alkotesteris“, Sveikatos apsaugos ministerijos Apsinuodijimų info biuru, Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės Ūmių apsinuodijimu skyriumi ir LR Automobilių kelių direkcija) skatinome žmones suprasti savo pasirinkimų poveikį ir pasekmes, didinti jų sąmoningumą ir saugumą bei mažinti su psichoaktyvių medžiagų vartojimu susijusią riziką. Plačiau apie „Be Safe Lab“:

<https://www.facebook.com/besafelab/?fref=ts>

KOALICIJOS „GALIU GYVENTI“ ADVOKACIJOS VEIKLOS IR PASIEKIMAI

Greitasis ŽIV ištyrimas – jau nebe tik gydymo įstaigose

Nuoseklus Koalicijos „Galiu gyventi“, Vilniaus priklausomybės ligų centro ir asociacija „Demetra“ darbo dėka, pasiekti pakeitimai sveikatos apsaugos ministro įsakymuose, kurie leidžia greitąjį ŽIV ištyrimą atlikti ne tik gydymo įstaigose, bet ir žemo slenksčio kabinetuose bei mobiliuose punktuose, kurie turi sutartis su gydymo įstaigomis! Rugsėjo 11 d. „Demetra“ po pusės metų pertraukos atnaujino testavimą. [Daugiau...](#)

Pažintinis savivaldybių atstovų vizitas į Mažeikių žemo slenksčio kabinetą

Gegužės 22 d. Mažeikių rajono nakvynės namuose susitikome su Mažeikių, Tauragės, Visagino, Šiaulių ir Biržų savivaldybių atstovais pasisemti sėkmingos žemo slenksčio paslaugų organizavimo patirties. Mažeikių rajono savivaldybės vicemerė Irena Macijauskienė teigė, kad Mažeikiuose įrengus žemo slenksčio kabinetą, mieste retai galima išvysti išmėtytų švirkštų, gyventojai jaučiasi saugesni, o norintieji gydytis turi galimybę gauti savalaikę pagalbą. [Daugiau...](#)

Tarptautinė akcija “Support. Don’t Punish”

Birželio 26 d. minima Tarptautinė kovos su narkotinių medžiagų vartojimu ir neteisėta prekyba jais diena. Šimtai organizacijų ir iniciatyvinių grupių atstovų visame pasaulyje dalyvavo akcijoje “Support. Don’t Punish” (Padėti, o ne bausti). Birželio 24 d. Paramos fondas „RIGRA“, kartu su Lietuvos psichoaktyviųjų medžiagų vartotojų iniciatyvine grupe taip pat dalyvavo šioje akcijoje. [Daugiau...](#)

Inicijuotas pasiūlymas: rehabilitacijoje esantiems asmenims – antstolių vykdomų išieškojimų sustabdymas ar atidėjimas

Liepos pabaigoje Koalicija „Galiu gyventi“, kartu su Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu, vienijančiu 43 organizacijas, dirbančias socialinės atskirties ir skurdo mažinimo srityje, išreiškė palaikymą Teisingumo ministerijos iniciatyvai sistemaiškai peržiūrėti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatas, reguliuojančias antstolių vykdomą skolų išieškojimo tvarką. Vienas iš Koalicijos „Galiu gyventi“ pateiktų pasiūlymų - suteikti teisę asmenims, turintiems įsiskolinimų ir dėl priklausomybės ligos esantiems rehabilitacijos įstaigose, visiškai ar iš dalies sustabdyti vykdomąją bylą arba atidėti vykdymo veiksmus. Dažnai atvejais, priklausomybės ligomis sergantiems asmenims yra būtinas rehabilitacinis gydymas, kuris yra ilgalaikis ir stacionarus. Todėl gydymo laikotarpiu asmuo negali dirbti ir tuo laikotarpiu praranda galimybę tęsti skolų grąžinimą. Vis dar galiojant minėtai teisės normai, priklausomų asmenų teisė į vykdomosios bylos sustabdymą ar vykdymo veiksmų atidėjimą yra pažeista, asmenys dėl savo ligos pobūdžio yra diskriminuojami.

teisė į vykdomosios bylos sustabdymą ar vykdymo veiksmų atidėjimą yra pažeista, asmenys dėl savo ligos pobūdžio yra diskriminuojami.

Koalicijos „Galiu gyventi“ atstovas Girvydas Duoblys dalyvavo pažintiniame vizite Sietle, JAV

Birželio mėn. Eurazijos žalos mažinimo tinklas (EHRN) kartu su JAV viešosios gynybos organizacija surengė 3 dienų trukmės pažintinę kelionę į Sietlą, JAV, kuriame dalyvavo NVO ir vyriausybės atstovai iš Lietuvos ir Estijos. Vizito tikslas – susipažinti su Sietlo narkotikų politikos praktika, pagrįsta sveikatos ir socialiniais prioritetais ir pamatyti kaip vyksta narkotikus vartojančių asmenų nukreipimo programos įgyvendinimas (nuo baudimo prie sveikatos ir socialinių paslaugų), siekiant užkirsti kelią narkotikus vartojančių žmonių nusikalstamos elgesio recidyvizmui ir sumažinti su narkotikų vartojimu susijusias socialines išlaidas. [Daugiau...](#)

LIETUVOJE

Balandžio 4-6 d. vyko regioninė konferencija “Žalos mažinimas naujoje aplinkoje”

Balandžio 4-6 dienomis Vilniuje vyko regioninė konferencija “Žalos mažinimas naujoje aplinkoje”. Dalyvavo daugiau kaip 350 dalyvių iš 38 skirtingų šalių, skaityta daugiau kaip 100 pranešimų, įvyko virš 20 įvairių sesijų ir dirbtuvių žalos mažinimo temomis ir net 80-ai atstovų iš nevyriausybinių organizacijų ir narkotikų vartotojų bendruomenių buvo suteiktos stipendijos ir sudarytos sąlygos atstovauti savo interesus. [Daugiau...](#)

Subalansuota narkotikų politika Lietuvoje: kada galima jos tikėtis?

Viešojoje erdvėje jau prasideda diskusijos apie narkotikų vartotojų kriminalizavimo žalą ir galimas kriminalizavimo mažinimo alternatyvas! “Pasaulio praktika rodo, kad griežtesnės bausmės nesumažina narkotikų vartojimo ir su tuo susijusių neigiamų pasekmių asmeniui ir visai visuomenei, o spręsti priklausomybės problemas tokiame kontekste netgi sudėtingiau. Lietuva kol kas laikosi konservatyvios pozicijos, kylančios iš draudžiamų narkotikų vartojimo kaip nuodėmės ir ligos koncepcijų”. [Daugiau...](#)

Sėkminga iniciatyvos “Saugi erdvė” pradžia muzikos festivaliuose

Kalbėti apie psichoaktyvių medžiagų poveikį ir vartojimo rizikas be gąsdinimų ir moralizavimo galima ir Lietuvoje. Tokią išvadą daro šiais metais tris skirtingus muzikos festivalius apkeliavusios iniciatyvos „Saugi erdvė“ sumanytojai. Edukacinės iniciatyvos „Saugi erdvė“ palapines šią vasarą ir rugsėjį vykusių festivalių „Sūpynės“, „Yaga gathering“ ir „Loftas Fest“ metu aplankė keli tūkstančiai žmonių, kuriems patyrę specialistai suteikė objektyvią informaciją ir atsakė į rūpimus klausimus apie psichoaktyvių medžiagų veikimą, jų vartojimo ir maišymo rizikas. Festivalių dalyviams taip pat buvo nemokamai dalinami prezervatyvai, suteikta galimybė sužinoti savo ŽIV statusą bei patikrinti blaivumą alkokosteriais. [Daugiau...](#)

Inicijuota darbo grupė dėl naloksono išdavimo į namus programos

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (NTAKD), atkreipdamas dėmesį į mirčių nuo opioidų perdozavimo prevencijos būtinumą ir siekdamas saugoti žmogaus gyvybę, kuria darbo grupę dėl Naloksono išdavimo į namus programos, kuri yra sėkmingai įgyvendinama įvairiose užsienio šalyse. Naloksonas yra medikamentas, blokuojantis opioidinius receptorių, kuriuos veikia heroinas (ir kiti opioidai) ir laikinai sustabdomas perdozavimo požymius. Šiuo metu naloksonas Lietuvoje parduodamas tik su gydytojo išrašytu receptu. Į šią darbo grupę kviečiami prisijungti atstovai iš LR Sveikatos apsaugos ministerijos, kitų valstybinių ir nevyriausybinių institucijų.

ĮSAKYMAS

DĖL ŪMINIS ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS SINDROMO GYDymo LAISVĖS ATĖMIMO VIETOSE

2017 m. liepos 24 d. Nr. V-899/1R-199
Vilnius

Atsižvelgiami į spalvinką žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) sukeltos ligos epidemiologinę situaciją bei siekiami išvengti laisvės atėmimo vietose ŽIV sukeltos ligos protrūkių.

n u s t a t o m e, kad:

1. Laisvės atėmimo vietose gydymas antiretrovirusiniais vaistais turi būti skiriamas visiems asmenims, kuriems nustatytas ūminis ŽIV infekcijos sindromas, nepriklausomai nuo nustatyto CD4 ląstelių skaičiaus, esant vieni iš šių sąlygų:

1.1. nustatytas teigiamas ŽIV antigeno tyrimo rezultatas, patvirtintas neutralizacijos reakcija, ir atliekant ŽIV antikūnų imobilizacijos tyrimą antikūnų suraštas arba nustatyti ne daugiau kaip 3 ŽIV baltymų antikūnai;

1.2. nustatytas teigiamas ŽIV ribonukleino rūgšties tyrimo rezultatas ir serologinių ŽIV infekcijos lygmenų tyrimų rezultatai teigiami arba atliekant ŽIV antikūnų imobilizacijos tyrimą nustatyti ne daugiau kaip 3 ŽIV baltymų antikūnai.

2. Laisvės atėmimo vietose asmenims, kuriems nustatytas ūminis ŽIV infekcijos sindromas, gydymas antiretrovirusiniais vaistais skiriamas vadovaujantis Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos ir gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, tvarkos aprašu, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-384 „Dėl Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos ir gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, tvarkos aprašo patvirtinimo“, metodiniais vaizdais derinamas.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Teisingumo ministrė

Milda Vainiūtė

Reaguojant į 2016 m. vėl įvykusį ŽIV protrūkį laisvės atėmimo vietose (70 nauji atvejų per metus – daugiau nei trečdalis visų naujų atvejų Lietuvoje), Sveikatos apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija 2017 m. liepos 24 d. pasirašė įsakymą Nr. V-899/1R-199 dėl ŽIV gydymo laisvės atėmimo vietose. Šis įsakymas nustato, kad laisvės atėmimo vietose ŽIV gydymas antiretrovirusiniais vaistais turi būti skiriamas visiems, kuriems nustatytas ūminis ŽIV infekcijos sindromas, nepriklausomai nuo CD4 ląstelių skaičiaus.

Sveikatos reikalų komitetas pritarė 2018–2028 m. Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos programos rengimui

Rugsėjo 27 d. Seimo Sveikatos reikalų komitetas posėdyje pritarė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. XII-724 „Dėl Ilgalaičių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui Nr. XIIIIP-1084, kuriuo siūloma pakeisti Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos programos parengimo terminą ir įgyvendinimo laikotarpį.

Priėmus Seimo nutarimo projektą, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas kartu su kitomis žinybomis turės parengti 2018–2028 m. Valstybinę narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos programą. Programoje turėtų būti nustatyta tabako, alkoholio, narkotikų kontrolės ir jų vartojimo prevencijos ilgalaikė vizija, prioritetinės kryptys, tikslai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės.

Lietuvoje atliktas ŽIV/AIDS priežiūros ir gydymo kaskados tyrimas

2017 m. rugsėjo mėnesį asociacijos „Demetra“ atliktas ŽIV/AIDS priežiūros ir gydymo kaskados tyrimas atskleidė pagrindines problemines ŽIV prevencijos vietas ir parodė, kaip Lietuva įgyvendina Jungtinių Tautų AIDS programos (UNAIDS) tikslą „90-90-90“. Pasak tyrimo rezultatų, tik šešiolika procentų ŽIV užsikrėtusiųjų yra saugūs aplinkiniams, o likusieji gali perduoti infekciją. Pasirodo, gydymas yra prieinamas vos trečdaliui, o užsikrėtusiųjų konfidencialumas – menkai užtikrinamas. [Daugiau...](#)

Bendras Jungtinių Tautų pareiškimas dėl diskriminacijos panaikinimo sveikatos priežiūroje

2017 m. birželio 27 d. Jungtinės Tautos ir Pasaulio sveikatos organizacija išleido bendrą pareiškimą dėl nediskriminavimo sveikatos priežiūros srityje ir pabrėžė, kad reikia peržiūrėti ir panaikinti baudžiamuosius įstatymus dėl narkotinių medžiagų vartojimo ir turėjimo savo reikmėms. Visą tekstą anglų kalba skaitykite čia: <http://www.who.int/mediacentre/news/statements/2017/discrimination-in-health-care/en/>
O Koalicija „Galiu gyventi“ parengė štai tokį paprastą ir įtaigų infografiką.

Michel Kazatchkine: “Visada sakiau, kad narkotikai yra pavojingi, todėl juos reikia legalizuoti ir kontroliuoti. Mes juk nedraudžiame žmonėms vairuoti automobilių, mes tiesiog prašome jų sustoti prie raudono šviesoforo signalo”

Michel Kazatchkine – Jungtinių Tautų specialusis pasiuntinys ŽIV/AIDS klausimais Rytų Europoje ir Centrinėje Azijoje, mokslų daktaras, tyrėjas, diplomatas ir žmogaus teisių aktyvistas. 1985 m. jis įkūrė specializuotą ŽIV/AIDS kliniką Paryžiuje. Visą interviu su M. Kazatchkine skaitykite čia.

Ivyko 70-oji Pasaulio Sveikatos asamblėja

World Health Organization

Gegužės 22–23 d. Ženevoje vyko 70-oji Pasaulio sveikatos asamblėja. Susirinkusios valstybės narės sutarė, kad reikia intensyvesnių pastangų siekiant padėti šalims spręsti pasaulinę narkotikų problemą. Jie paprašė PSO sekretoriato stiprinti bendradarbiavimą su Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos tarnyba bei Tarptautine narkotikų kontrolės valdyba, kad būtų įgyvendintos su sveikata susijusios rekomendacijos, pateiktos baigiamajame Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiosios sesijos dokumente dėl Narkotikų problemų (UNGASS 2016). Daugiau...

Graikija legalizavo kanapių vartojimą medicinos tikslais

Graikija tapo naujausia Europos valstybe, kuri legalizavo kanapių vartojimą medicininiais tikslais. Graikijos ministras pirmininkas Aleksejus Tsipras teigė, kad gydytojai galės skirti vaistą dėl įvairių sveikatos būklių. Paprastai kanapės skiriamos raumenų spazmams, lėtiniam skausmui, epilepsijai ir vėžiui gydyti. Graikija prisijungė prie Čekijos, Suomijos, Nyderlandų, Portugalijos ir Ispanijos, tapdama šešta ES šalis, legalizavusi šį vaistą medicinos tikslams. Daugiau...

#StopDuterteNow – pasaulinė kampanija

Naujausioje metinėje ataskaitoje EMCDDA atkreipia dėmesį į didėjančią naujų ir įsitvirtinusių medžiagų vartojimą grėsmę

Birželio pradžioje paskelbtoje Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitoje didžiausias dėmesys kreipiamas į šias problemas Europoje: trečius metus iš eilės didėjančių mirčių nuo perdozavimo skaičių, augančių naujų psichoaktyviųjų medžiagų prieinamumą ir augančią labai stiprių opioidų grėsmę sveikatai. Visą EMCDDA pranešimą galite rasti [čia](#).

Rekomendacijos dėl ŽIV infekuotųjų sveikatos priežiūros tęstinumo optimizavimo

Tarptautinė AIDS gydytojų asociacija parengė rekomendacijas dėl ŽIV infekuotų suaugusiųjų ir paauglių sveikatos priežiūros tęstinumo optimizavimo. Bene svarbiausias iš jų – įstatymai, kuriais kriminalizuojamas asmenų elgesys arba kuriuose numatytos baudžiamosios teisinės priemonės, taikytinos psichoaktyviųjų medžiagų vartotojams, yra nerekomenduojami. Su visomis gairėmis galite susipažinti [čia](#).

Jungtinių Tautų (JT) agentūros, daugiau nei 45 JT valstybių narių, Europos Sąjunga, Tarptautinis baudžiamasis teismas (TBT) ir daugiau kaip 370 bendruomenės ir pilietinės visuomenės organizacijų visame pasaulyje pasmerkė karą su narkotikais Filipinuose. Tarptautiniame baudžiamajame teisme inicijuoti du tyrimai už nusikaltimus žmonijai. Tačiau tokios pastangos ir susirūpinimas Filipinų prezidento Rodrigo Duterte veiksmais buvo atvirai užginčytos. Per vienerius R. Duterte prezidentavimo metus, pasaulis tapo liudytojais daugiau nei 12 tūkst. žudymų, 1,2 mln. pasidavimų ir 64 000 areštų asmenų, kurie vartoja ar įtariama, kad vartoja narkotikus. #StopDuterteNow – tai pasaulinė kampanija, kuria siekiama nutraukti R. Duterte teroristinį valdymą Filipinuose. [Daugiau...](#)

Interviu su narkotikus vartojusiu asmeniu: noriu gyventi, bet sistema man neleidžia atsitiesti

„Aš suprantu, aš dariau nusikaltimus, yra įstatymas, kuris yra visiems lygus, ir aš turiu atsakyti, tačiau atsakyti turiu adekvačiai, nes kaip sakė vienas rusų filosofas, kad bausmė neturi viršyti nusikaltimo žalos. Aš kažkada dariau klaidas, bet dabar noriu gyventi, tk negaliu”, – savo patirtimi atvirai dalinasi Vytautas. Ačiū jam už drąsą! [Daugiau...](#)

Ar svarbu, kad nuo perdozavimo miršta narkotikus vartojantys žmonės?

Kiek narkotikus vartojančių asmenų turi mirti perdozavę, kad Varėnoje pagaliau atsirastų žemo slenksčio (ŽSK) paslaugos ir farmakoterapija metadonu? Deja, tai galioja daugumai savivaldybių. 2014 m. Koalicijos „Galiu gyventi“ atlikto tyrimo duomenimis, ŽSK vienam klientui teikiamų paslaugų kaštai vidutiniškai yra 150 eurų, o farmakoterapijos metadonu – 570 Eur. Gyvybę gelbėjančio naloksono ampulė kainuoja pusantro euro. Taigi net plika akimi galima pamatyti, kas yra efektyviau ir pigiau: bausti ir laidoti ar padėti ir gydyti? [Daugiau...](#)

Lietuvai rūpi emigruojantys, o mirštantys – ne visi. Pranešimas spaudai

Šiandien išplatiname pranešimą žiniasklaidai “Lietuvai rūpi emigruojantys, o mirštantys – ne visi” — Mūsų valdininkams jau seniai įprasta nieko nedaryti tol, kol atsitinka kažkas labai blogo: šulinyje nuskęsta vaikai, bagažinėje sudega mergina ar staiga kažkur dingsta kone milijonas šalies gyventojų. O tada jau virkaujame, kad nieko negalėjome padaryti, imame gesinti gaisrus ir reiškiamo nieko nekeičiančias... [Daugiau...](#)

TARPTAUTINIAI RENGINIAI

Konferencija apie priklausomybės ligas Lisabonoje

Spalio 24-26 dienomis Lisabonoje, Portugalijoje vyko “Lisbon Addictions 2017” konferencija apie naujausius mokslo tyrimus priklausomybių nuo neteisėtų narkotikų, alkoholio, tabako azartinių lošimų ir kt. srityse. [Daugiau...](#)

Europos ŽIV ir Hepatitų testavimo savaitė įvyks 2017 m. lapkričio 17-24 dienomis

Europos ŽIV ir Hepatitų testavimo savaitė įvyks 2017 m. lapkričio 17-24 dienomis

skirta kuo daugiau žmonių informuoti apie jų ŽIV statusą. Šiais metais ŽIV ir Hepatitų testavimo savaitė vyks lapkričio 17-24 dienomis. Europos ŽIV ir Hepatitų testavimo savaitė suteikia partneriams visoje Europoje galimybę susivienyti ir taip padidinti supratimą apie ŽIV ir hepatitų testavimo naudą tiems, kuriems gresia pavojus. 2016 m. testavimo savaitėje dalyvavo daugiau kaip 500 organizacijų iš 53 šalių. Tikimasi, kad vieningos pastangos padės 2017 metais pritraukti dar daugiau organizacijų ir atlikti dar daugiau testų.

[Daugiau...](#)

Copyright © 2017 Koalicija „Galiu gyventi“. Visos teisės saugomos.
Jūs gaunate šį naujienlaiškį, nes esate jį užsiprenumeravęs tinklalapyje www.galiugyventi.lt

Korespondencijos adresas: Koalicija „Galiu gyventi“, Didžioji g. 5-303, Vilnius 01128, Lietuva